

“No hi ha llocs no-sagrats. Només hi ha llocs sagrats i llocs dessacralitzats”. **Wendell Berry**

ESTILS

Opinió

CRISTINA CALDERER

Una infància no fraccionada

SÒNIA CASTAÑO

HISTORIADORA DE L'ART I DE LES RELIGIONS

El filòsof italià Giorgio Agamben va escriure un article l'any 1996 titulat *Per una filosofia de la infància*. L'autor ens hi fa la proposta d'intentar imaginar l'infant com algú que s'adhereix tant a la seva falta d'especialització que rebutja qualsevol destí i qualsevol entorn específic per seguir solament la seva pròpia indeterminació i immaduresa. No obeeix, per tant, com la resta d'animals, els seus codis genètics. Aquesta excepcional situació portaria l'infant a ser capaç de parar atenció en les possibilitats somàtiques arbitràries i no codificades. Així, l'infant estaria llançat fora de si, no en una aventura i entorn específics, sinó al món, on podria estar veritablement a l'escolta de l'existència i de l'eventualitat, cosa que possibilita la seva obertura a infinits mons possibles.

Continua destacant el filòsof com, en la vocació humana específica, la infància és la més elevada composició del que és possible i potencial. Això és així perquè l'infant és capaç d'arriscar la seva vida constantment, ja que quan juga la vida no se separa, ni per un instant, de la seva vida fisiològica, sinó que hi resta estretament lligat. Agamben, citant Heidegger, defineix el *dasein* –el fet de ser llançat al món– d'un nen com un aferrar-se que no s'aferra a res, excepte a la seva pròpia possibilitat i potencialitat; com una absoluta immanència que és immanent a res. Així, la vida de l'infant transcorre sense estar dividida i fraccionada en fets i episodis, i gaudix del privilegi de participar d'un esdeveniment major.

Si en contemplar l'infant fóssim capaços de deixar-nos captivar, en lloc de mutilar la seva experiència i existència, els infants podrien mostrar-nos el veritable objecte de la vida, que no és altre que ella mateixa. —

Potencial
Si no mutilem l'existència ni l'experiència als infants, ens mostraran l'objecte veritable de la vida, que no és altre que ella mateixa

Natura i valors immaterials

Josep Gordi i Serrat, professor de geografia a la Universitat de Girona i columnista d'aquesta secció, publica ara la novel·la breu *Tornar a la natura* (Papers amb Accent), basada en la relació epistolar entre dos amics i que serveix d'argument per reflexionar sobre ètica i els valors immaterials de la natura.

David Loy: a la recerca d'un budisme actual

Mesclar tradició espiritual i modernitat genera tergiversacions, i també propostes suggerents

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Rotund, el filòsof Slavoj Žižek afirma: “El budisme occidental s'està convertint en la ideologia dominant del capitalisme global, perquè la seva actitud meditativa constitueix la manera més eficient de participar en la dinàmica capitalista, al mateix temps que conserva l'aparença de salut mental. Et capacita per participar plenament en el ritme frenètic del joc capitalista i, a la vegada, posa èmfasi en la pau del jo interior –on et pots retirar quan vulguis–, et manté amb la idea que, en realitat, no entres en aquest joc”.

De totes les crítiques que rep el budisme i, per extensió, les tradicions espirituals i religioses, potser les d'aquesta mena són les més incisives, perquè es fan ressò d'unes circumstàncies concretes cada vegada més paleses en l'anomenat Occident. “¿Es convertirà en el principal rol del budisme, del tot desculturalitzat i destradicionalitzat i orientat exclusivament cap a l'individu, de la mateixa manera que ha passat amb el ioga?”, es pregunta el professor i mestre zen nord-americà David Loy. Per respondre a aquest i altres desafiaments amb què es troba el budisme en l'actualitat, Loy ens presenta el seu últim llibre (publicat en castellà per l'editorial Kairós amb el títol d'*Un nuevo sendero budista*), una bona argumentació que no defuig les ambigüitats i tergiversacions de la seva tradició.

Un dels grans reptes és sortir de la comercialització còmplice amb la mercantilització del món que s'empara en aquesta mena de budisme d'autoajuda i margina el budisme socialment compromès. És a dir, realça aquelles pràctiques encorades en l'àmbit d'un jo personal mentre que oblida i descarta un budisme profund que assoleix transcendir l'àmbit individual i entén que tot és relació. O, en altres pa-

raules, que no pot haver-hi curació individual possible en un entorn devastat.

Per a David Loy, els perills d'aquesta proliferació malentesa són notables: “Després d'un programa d'atenció plena –*mindfulness*–, els treballadors d'una empresa poden sentir que el seu estrès, la seva infelicitat i els seus dubtes són totalment autoconstruïts. Una formació així promou una acceptació tàcita de l'*statu quo* i esdevé un mitjà instrumental per mantenir l'atenció centrada en finalitats institucionals”. “Quan la meditació *mindfulness* es fragmenta d'aquesta manera –prosegueix Loy– reorienta la pràctica cap a les necessitats de l'empresa en lloc d'estimular una reflexió crítica sobre les causes del nostre patiment, o *dukkha*, col·lectiu, social”.

Combatre el patiment

El terme *dukkha* és central en el budisme i significa patiment, també el generat per l'ansietat i la insatisfacció. Si el budisme es proposa com una via per pal·liar aquest *dukkha*, apropiant-nos de la seva saviesa mil·lenària i convertir-la en una eina al servei d'uns interessos privats implica no haver entès una de les màximes del budisme: el benestar dels altres no pot separar-se del benestar propi. Així, el *dukkha* no només no desapareix, sinó que prolifera. “En el món dels negocis –explica Loy–, la meditació *mindfulness* es ven sovint com un mètode per a l'autorealització personal, un parèntesi en les dures proves de la vida empresarial. Si bé aquesta orientació individualista i consumista de la pràctica pot re-

¿El budisme acabarà aculturitzat i només orientat cap a l'individu (01), com ja ha passat amb el ioga?, es pregunta David Loy (02).

GETTY

Pensar la realitat a Orient i Occident

Raquel Bouso, doctora en humanitats i especialista en religions, pronunciarà la conferència *«Més enllà o més ençà de l'aparença? Pensar la realitat a Orient i Occident»*, demà divendres 11, a les 19 h, al Museu de Solsona (Plaça Palau, 1, Solsona), dins del cicle que se celebra durant la Quaresma.

CONSCIÈNCIA D'ARA Cada dijous

I la setmana que ve:
**Joan Mascaró,
llum pròpia**

sultar efectiva per al'autopreservació i el progrés propi, és impotent per mitigar les causes del *dukkha* col·lectiu i empresarial". Com recorden Jeremy Carrette i Richard King al llibre *Selling spirituality*, citat per Loy, "l'explotació del poder transformador de les disciplines espirituals tradicionals reorienta els seus objectius fonamentals per donar lloc a la productivitat, l'eficiència en la feina i l'acumulació de beneficis com a nous objectius". El col·lofó a aquesta autocrítica del que ha esdevingut una part del budisme dessubstancialitzat el posa Loy amb aquesta senzilla frase: "Prestar atenció sense jutjar pot acabar racionalitzant i justificant un entorn gens fàcil. Acceptar i adaptar-se a les coses tal com són de vegades és savi, però no sempre".

Consciència social

Després d'aquest necessari toc d'alerta al mar cada vegada més oceànic de l'autoajuda, David Loy fa un pas més per recordar-nos que l'alliberament espiritual i el sentit de responsabilitat pel que succeeix al món no es poden dissociar. "Si despertar implica transcendir aquest món de patiment, podem ignorar els seus problemes, ja que estem destinats a un lloc millor. Si el camí budista és una teràpia psicològica, podem continuar centrant l'atenció en les pròpies neurosis individuals. Però tots dos enfocaments pressuposen i reforcen la falsa il·lusió—que

Utilització
Loy alerta del budisme d'autoajuda que margina el socialment compromès

Sentència
"Adaptar-se i acceptar les coses tal com són a vegades és savi, però no sempre"

és l'arrel de la nostra insatisfacció—que cadascú està essencialment separat dels altres i, per tant, pot ser indiferent al que els passi i al món en general", escriu aquest mestre zen. Trobar maneres de contrarestar el *dukkha*, aquest patiment que inclou també l'ansietat i la insatisfacció permanent —tan pròpies del nostre temps—, sense diferenciar ja el fet individual o col·lectiu, implica treballar per transformar les institucions i fer-les socialment més justes però, com insisteix Loy, això, per si mateix, mai serà suficient si a la vegada no ens transformem també nosaltres mateixos: "Senzillament, no podem pensar que la manera de solucionar els nostres problemes és canviar les institucions mentre no fem res per treballar problemes més profunds com la cobdícia, l'agressivitat destructora i l'engany".

Aquesta tasca constructiva a tots nivells ens porta a concloure, diu David Loy, que el budisme modern està obrint noves perspectives i possibilitats que ens desafien a transformar-nos a nosaltres i a les nostres societats perquè arribin a ser més justes socialment i més sostenibles ecològicament. Això sí, una tasca conjunta en què el budisme no té l'exclusiva ni l'única veritat, sinó que es posa al servei —com la resta de les tradicions espirituals— d'un ésser humà necessitat, més que mai, d'uns paràmetres que l'ajudin a disminuir el greuge ecològic i social que ha generat. —

6 PLANS PER AL CAP DE SETMANA

Fira de la Botifarra a la Garriga

La Garriga celebra dissabte i diumenge la cinquena edició de la Fira de la Botifarra, amb l'objectiu de promoure el comerç local i convertir-se en una cita referent en l'àmbit gastronòmic de qualitat i de proximitat, a partir d'un dels productes més emblemàtics i tradicionals de la Garriga: la botifarra elaborada artesanalment.

Torna el Susi Sweet Dress

El mercat de la roba *vintage* Susi Sweet Dress, a Barcelona, torna a escena demà a la tarda i dissabte i diumenge tot el dia. Serà a Gràcia, a la rambla del Prat, 27. S'hi podrà triar i remenar entre més de 800 vestits a 30 euros cadascun, a més de samarretes, faldilles, pantalons, jaquetes i la Sweet Dress Collection.

Mercat de la Terra de Slow Food

Com cada segon dissabte de mes, aquest dissabte (10 a 16 h) el Mercat de la Terra de Slow Food torna al Parc de les Tres Xemeneies de Barcelona (al Paral·lel, Poblesec). Hi trobarem una trentena de productors de proximitat seleccionats per Slow Food amb una gran varietat de productes locals i de temporada.

Gastrotapes a Granollers

Des d'aquest dissabte i fins al diumenge 26 de març Granollers acull la 3a edició de la Gastrotapes, la ruta de tapes per la capital del Vallès Oriental, que compta amb 22 establiments que ofereixen una tapa i beguda a preu únic: 3 euros. Organitzat pel Gremi d'Hostaleria de la ciutat, té el suport de l'Ajuntament i de Moritz.

Jornada de les Plantes Oblidades

Igualada acull dissabte la 1a Jornada de les Plantes Oblidades i Fira de Productes Silvestres, amb què es vol demostrar que és possible, saludable i bo utilitzar les plantes silvestres com a recurs alimentari. L'organitzen el col·lectiu Eixarcolant i la Universitat de Barcelona, i la seu és l'Espai Cívic Centre de la capital de l'Anoia.

Fira de les 40 hores a Ripoll

A més dels estands, les paradetes i els elements clàssics de la fira multisectorial, la gràcia és l'origen: els senyors feudals concedien als pagesos 40 hores per reunir-se al poble i adorar el Santíssim, i els pagesos aprofitaven per fer fira i presentar fills i filles en edat de casar-se. Se celebra des de demà i fins diumenge.